

Манган

Технецій
Реній

	Mn	Tc	Re
ат. %	0,03	-	$8 \cdot 10^{-9}$
$r_{\text{ат.}}$, пМ	130	136	137
$t_{\text{пл.}}$, °C	1245	2200	3190
ρ , г/см ³	7,44	11,49	21,04
E° , В	-1,18 Mn ²⁺ /Mn	0,47 TcO ₄ ⁻ /Tc	0,34 ReO ₄ ⁻ /Re

Mn – достатньо поширений елемент

MnO_2 – піролюзит

Mn_3O_4 – гаусманіт

$3\text{Mn}_2\text{O}_3 \cdot \text{MnSiO}_3$ - брауніт

$\text{MnO}_2 \cdot \text{Mn}(\text{OH})_2(\text{MnOOH})$ – манганіт

MnCO_3 – родохрозит

99

Tc

${}_{43}^{99}\text{Tc}$ був отриманий в 1934р.

Один з продуктів поділу урану
(6,2% загальної маси продуктів поділу)

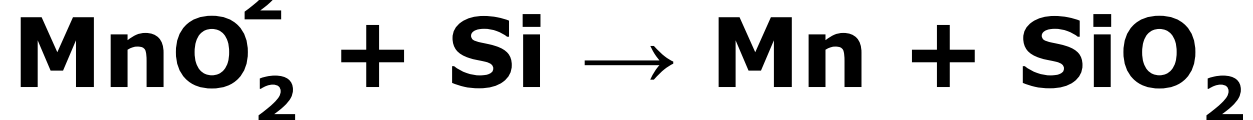
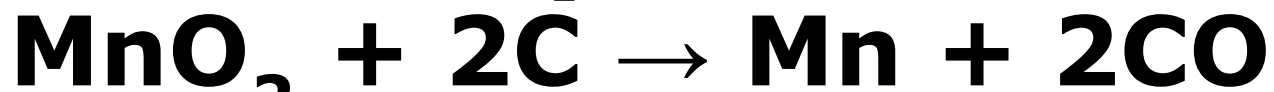
Re

Один з найбільш розсіяних
елементів. Міститься у вигляді
домішок у рудах різних металів

MoS_2 (0,5÷21г на 1т руди)

MoS_2 та ReS_2 ізоморфні

Добування

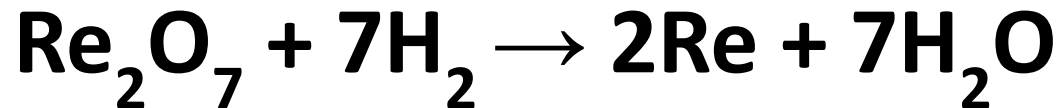
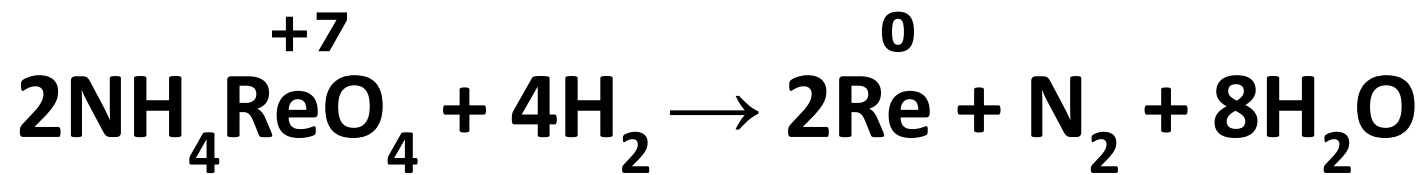

Оскільки Mn частіше використовується як легуюча добавка до різних сортів сталей, то зазвичай виплавляють не чистий Mn а фероманган

Чистий Mn отримують електролізом водного розчину MnSO_4

Реній виділяють з відходів переробки руд молібдена та інших металів

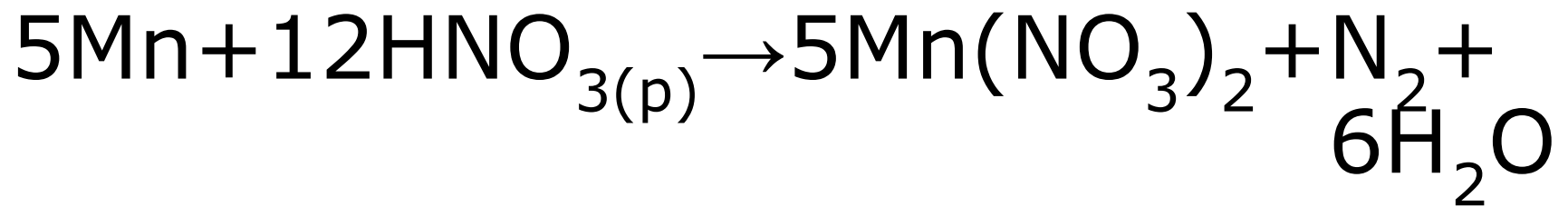
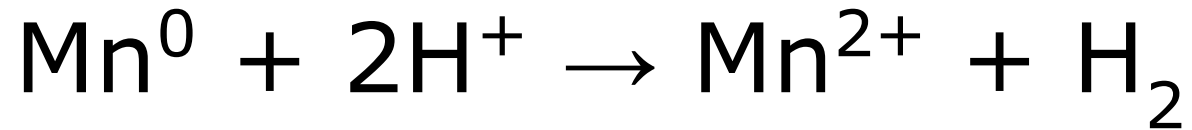
Властивості

Mn, Tc, Re – срібрясто-білі, тверді, стійкі на повітрі, тугоплавкі метали (Re за тугоплавкістю поступається лише W)

Mn	Tc	Re
$3d^5 4s^2$	$4d^5 5s^2$	$4f^{14} 5d^5 6s^2$
+2,+3,+4,+6,+7	+7	+7

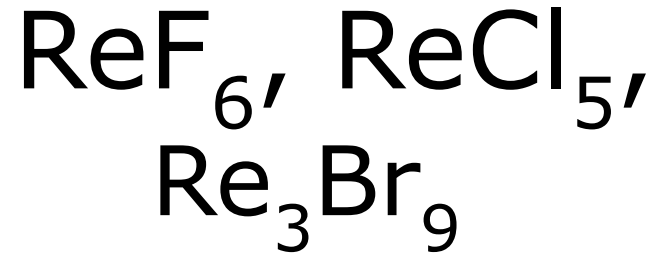
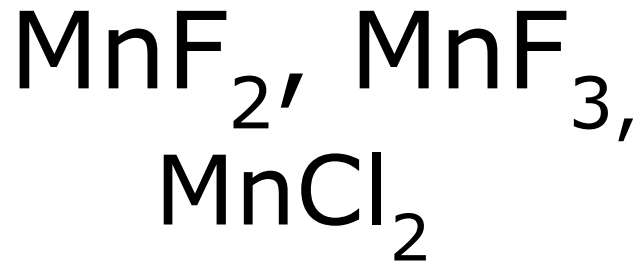

зростає стійкість найвищого ступеня окислення

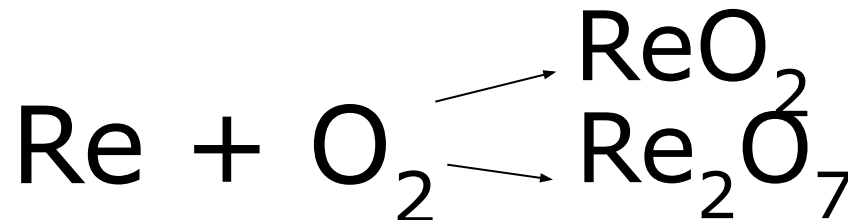

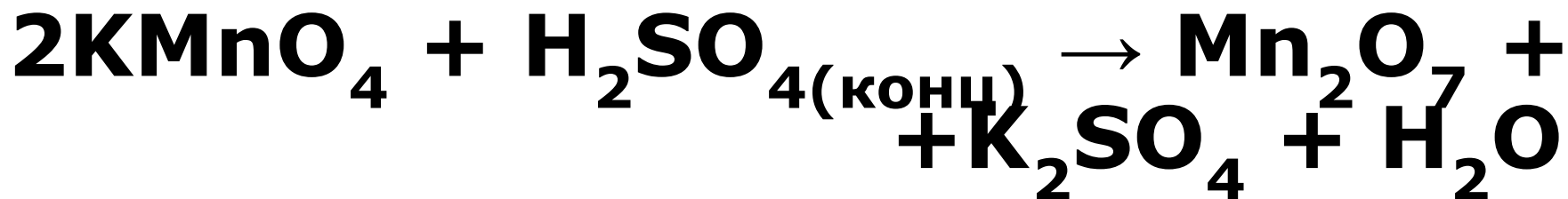
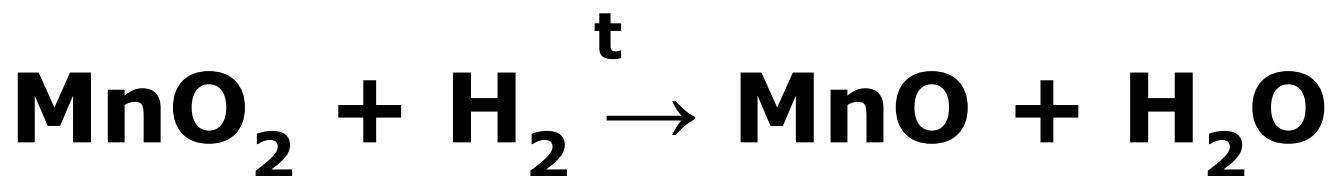
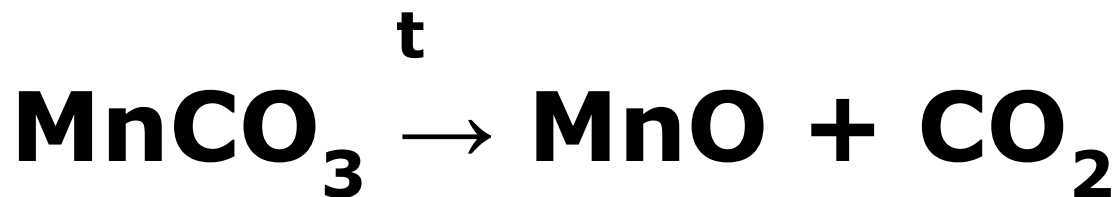
З галогенами взаємодіють енергійно

Mn покривається при нагріванні на повітрі оксидною плівкою

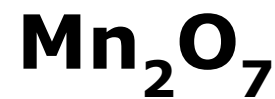
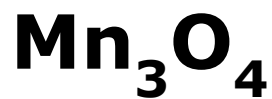
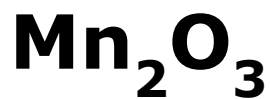

Сполуки Mn

зелений

коричнево-чорні

коричневий

темно-зелена
масляниста
рідина

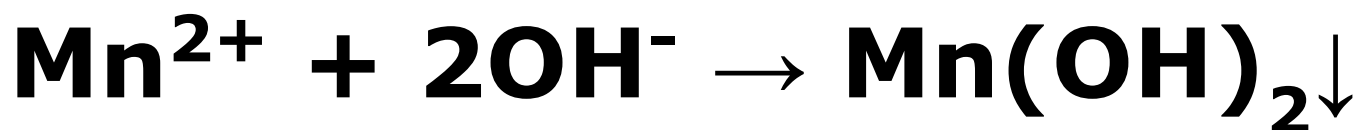
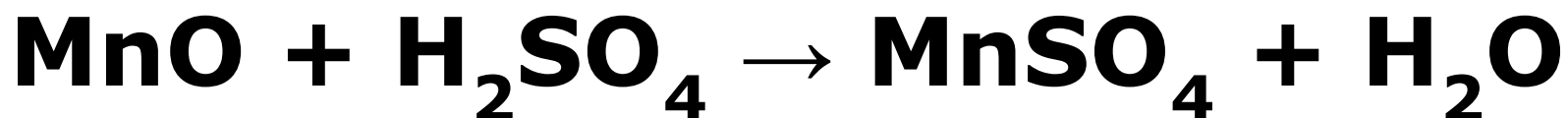
-

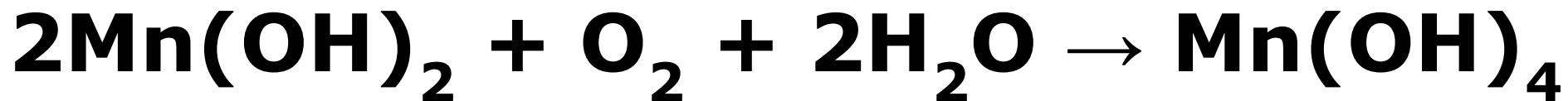
-

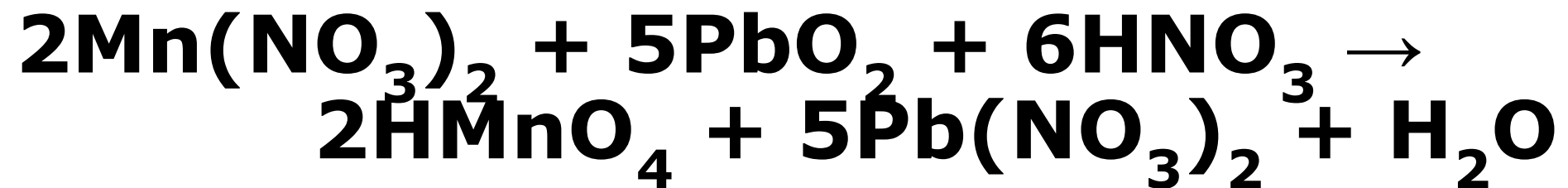
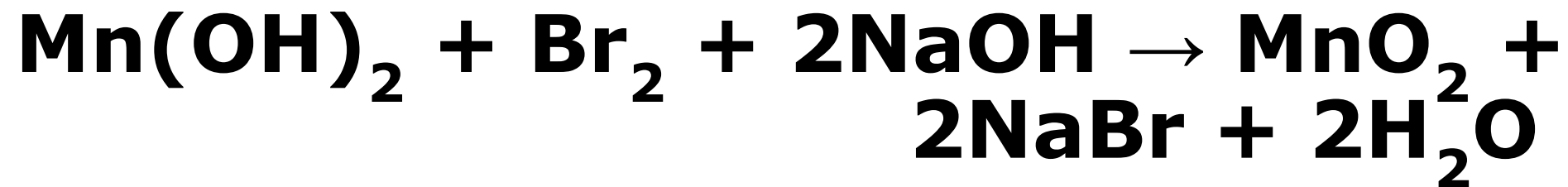

Основні властивості зменшуються
Кислотні властивості збільшуються
Відновні властивості зменшуються
Окисні властивості збільшуються

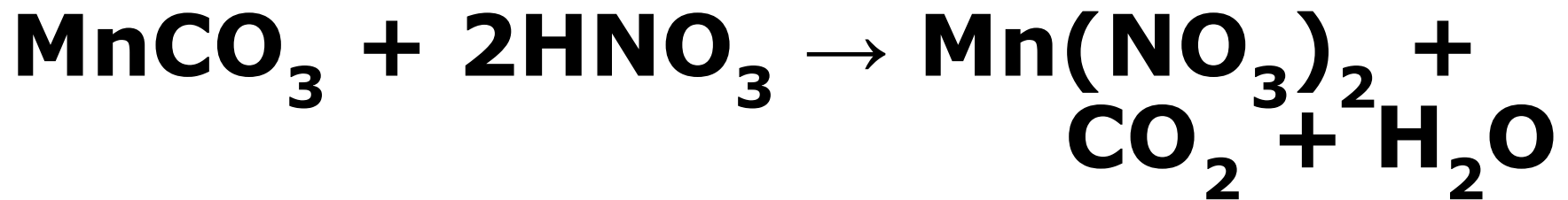
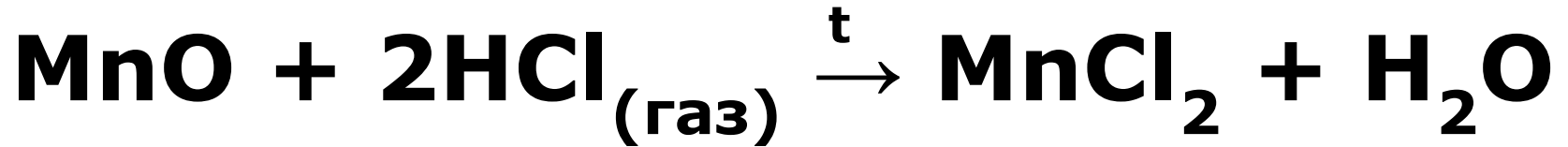

Mn^{+2} – ВІДНОВНИК

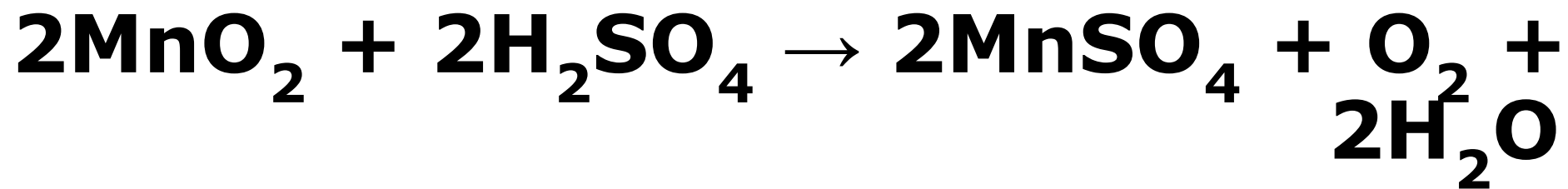
Добування солей Mn(II)

Сполуки Mn^{+3} в водних розчинах зазвичай нестійкі і не мають практичного значення

MnO_2 – сильный окисник

MnO₂ в присутності окисників може виступати і в ролі відновника

K₂MnO₄ - манганат калію

KMnO_4 – чорні з фіолетовим блиском
кристали

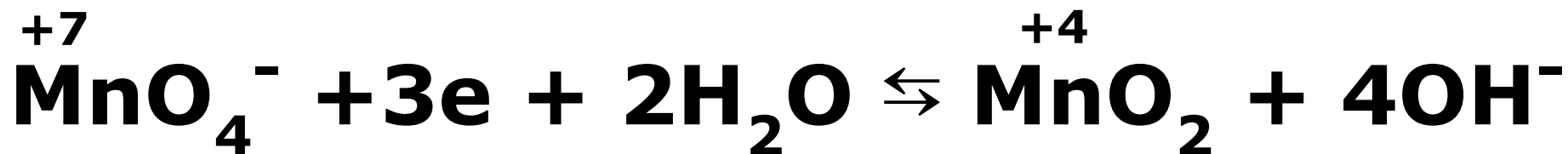
Розчин – від світло-рожевого до
темно-фіолетового кольору

KMnO_4 – сильний окисник

Окисні властивості KMnO_4 залежать
від рН

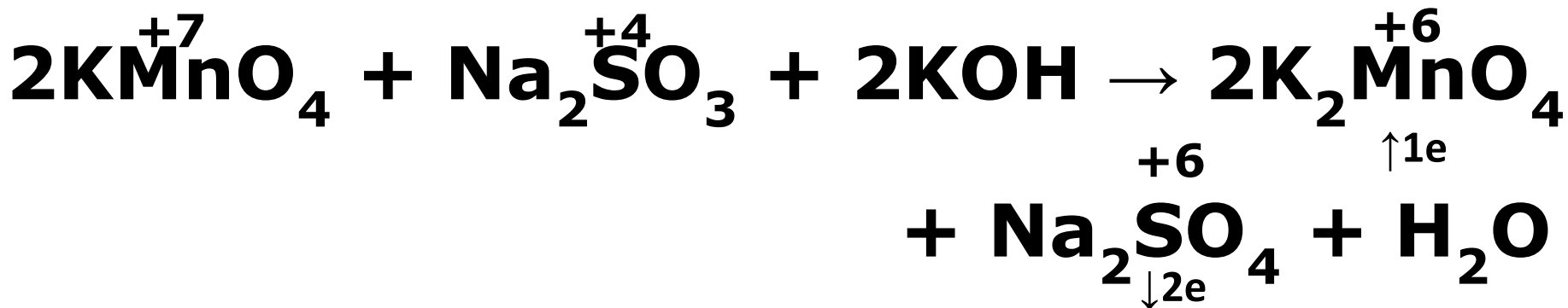
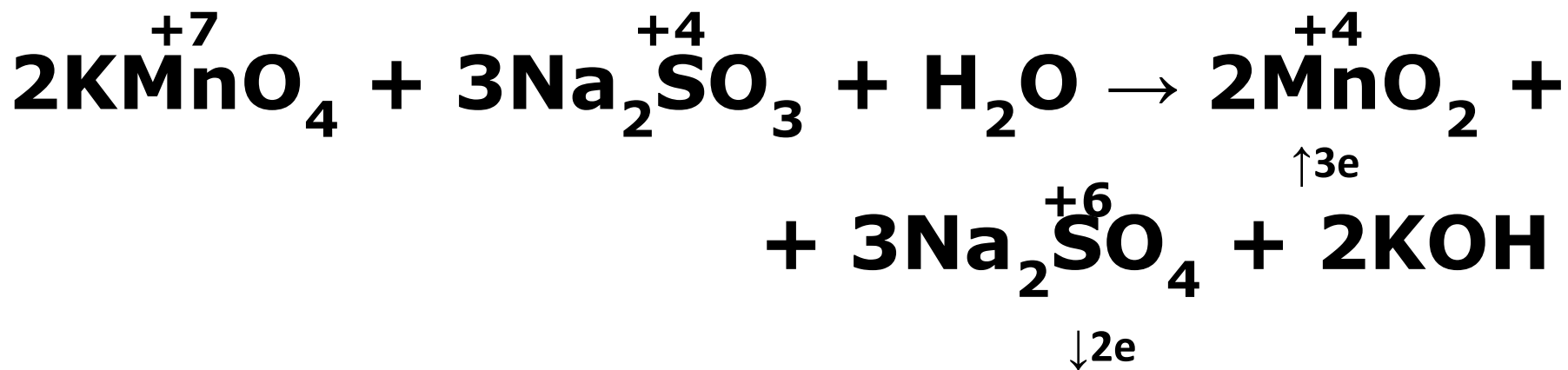
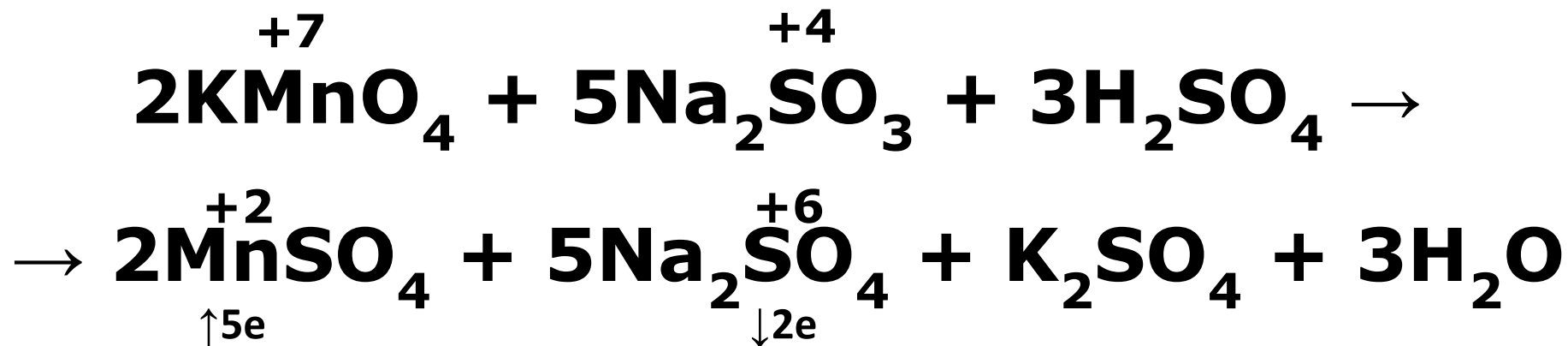
$$E^0 = 1,52 \text{ B}$$

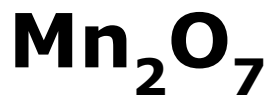
$$E^0 = 1,003 \text{ B}$$

$$E^0 = 0,56 \text{ B}$$

Темно-зелена
масляниста
рідина

Світло-жовта
тверда речовина

Жовта тверда
речовина

$t_{\text{пл}}$ 5.9°C

119.5°C

301.5°C

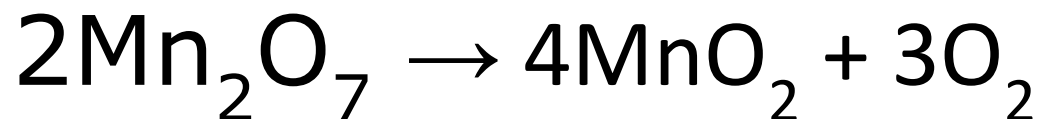
$t_{\text{кип}}$ -

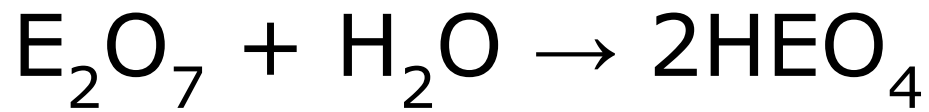
310.6°C

358.5°C

→
Стійкість збільшується

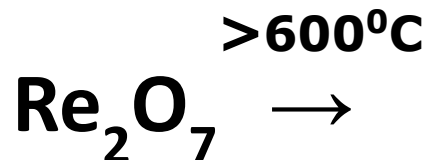
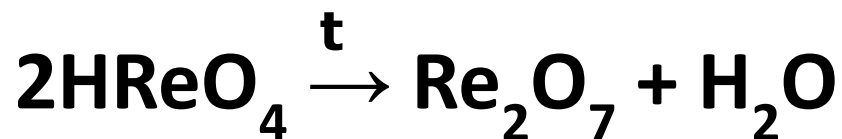
Окисні властивості зменшуються

кислотні властивості зменшуються

окисні властивості зменшуються

Застосування

Mn –добавка до сталі (понад 90% всього Mn, що добувається, використовується в металургії)

Mn краще зв'язує S, ніж Fe

MnS іде в шлак, Mn який залишився покращує властивості сталі.

0,3 ÷ 14 % Mn – сталі мають підвищену стійкість проти ударів та стирання

Al+Mn – сплав Гейслера (дуже сильний постійний магніт)

12% Mn, 3% Ni, 85% Cu манганин (сплав з надзвичайно низьким коефіцієнтом температурного опору, в електровимірювальній апаратурі)

MnO₂ – деполяризатор в ХДС
Сполуки Mn входять до складу багатьох каталізаторів.

KMnO_4 – окисник
Використовується в медицині для
зnezараження,
в аналітичній хімії як окисник

Mn необхідний для життєдіяльності
рослин, тварин та людини

Пертехнати – інгібітори корозії металів
(Tc – радіоактивний)

Re – тугоплавкий, механічно міцний
метал, корозійно стійкий, але дуже
дорогий. Використовується в
радіоелектроніці та як каталізатор